

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Götheborgske

S p i o n e n.

 Lördagen, den 14 November 1767.

Tal, hållet Tobaks-rökare til berdm
och heder*.

Söretal.

Det rökande Sällskapet, samlade sig på sin Klubb-sal, klockan 4 eftermiddagen. Derinne stod et bord, och midt uppå det samma war en statue af en Moor upståld, emot hwilken de i noga ordning satta, och stoppade piporna lutade sig. På hufwudet af Mooren bran en war-stapel: under och omkring honom, fanns et ausenligt förråd af cnaster. Sällskapet stängde noga dörren, och fylde öl-glasen: hwar och en tryckte sin hatt ner i ögonen: tände på sin pipa, och satte sig ner på wanliga ställen.

Tobaken, som lågade öfwer mynningarna, upfylde rummet med rök och dimma, och den

Si

i hög

* Öfversättning.

i högskåpet stående Oratorn war inom få ögonblick med et tjockt moln omgifwen. War stapeln bran redan helt dunkelt, då tobakshjerten rörde sit glas til halsarnes wälgång, sånde sin pipa, och drog den första röken.

Han höll gewäret i wänstra handen; ty Salemannens konst bestod förnämligast däruti, at, oagadt en brinnande pipa, kunna iagtagga wanliga pauser, och midt i tobaks hwirflarne bruka oratoriska åthåfwor.

Han lade conceptet för sig, och talade således:

Mine Herrar,

Nöf, dinna och eld äro wårt, ifrån flera år tillbaka, oförtärda sällkaps råttå åreter. Fen, hwilket doch uprökt, under den tiden, nåstan et berg af tobak, och således förwandlat til affa hwad wi kårast och läkrast hålla. * * * * *
 * Min pipa skulle stockna, mine Bröder, om jag skulle i alt förlänga perioder berömma wår konst, och jag således utblåsa des lof, i stället för den, i alt afseende, långt ådlare tobaksröken. * * * (Här rörde sig sällskapet af förnöghelse öfwer de tobakiska Metaphorere): men til saken igen * * * Jag beswår eder wid edra rökande och dammande pipor,
 at

* Desse strekar betyda här just icke något besynnerligen märkligt, utan utmärka allengst de ställen i Orationen, hwarest Salemannen åter satt pipan i munnen, draget et betydligt drag, och konstigt i hwirflar blåst ut röken.

at wara upmärksamme, då jag här måste tala och röka, och således midt uti dessa tobaks-
skvar utreda utur sit moln, det pris och beröm,
som följer vår wetenskap. = = = Men, tobak,
witna sjelf om dit beröm! du ådlasta vårt un-
der Golen. = = = = I pipor klinger, och stö-
ter eder tillsammans, til eder billiga triumph och
seger! = = (Här gaf sällskapet sin signal, doch
utan at bryta minsta pipstump, och just häruti
bestod konsten.)

Det gifwas flere slags hjeltar på jor-
den: hjeltar med wärja, hjeltar med penna,
hjeltar i konster och wetenskaper: Är det då
icke billigt, at äfwen i vår konst hjeltar gifwas?
Det wore en ewinnerlig skam, at icke kunna
hålla eld på en pipa, eller at låta tobaken ut-
falla; så framt icke pipan är helt ny: det wor-
re skam at lägga bort hånne, innan alt woro
til stoft och aska förwandlat: Konst, insigt och
wetenskap är det, som man måste ådaga
lägga i stoppande, påtåndande, i rökande, m m.

Träder hit fram i Holländare! i hjeltar af
första rangen. = = = O hwad förnögelse til
at se uppå bordet en eldfångd pyramid, som i
et ögnablik ganska upbyggeligen faller til aska
= = = ! Du of wärdige socker-topp! Du
tobaks-guden helgade obelisk! (Här gaf en
och annan hurtiga prof af sin färdighet, och
Salemannen drack.)

För at ännu mer uphöga des lof, mine rö-
kande Bröder! låtom of blåsa hela Republiken

full af wår oombärliga rök (et härligt infall!
hela sällskapet log.) Hwad hafwe wi at fruk-
ta? . . . Kommer hit, i tobaks- fiender,
kommer hit, wi willa hålla eder warma, och
wi skola rycka eder up i de skår, som swåfwa
öfwer wårt sälla tids- fördrif! (detta war skönt
sagt, och här täflade ölet med nektar) . . . så bort-
jaga wi ofta de obudne cåffe- hungrige gæster,
och wi kånna icke något ceremoniel. . . Här
feng sällskapet, efter ingifwelse, liksom qwåtare,
sit wantliga ordens- runda.

Nu mera kunnen i, mine Bröder, besinna
umtån och fördelen af tobaks- röken, hwilken
wi tillika med des olja nedswälja, . . . den up-
löjer stem, öpnar och drifwer smetningen, be-
fordrar salivering: jag kunde wål upräkna
sex- hundra sådana fördelar; men jag wil
icke misbruka min pipas tålamod . . . men än-
nu et: dagekarlen skulle hellre hungra, än wåra
utan tobak. . . I skepsfolk! då hafwets salta
dunster trånga sig in i edra kroppar, och i
skjuts- bönder! då i af allehanda luft, dimmor
och elakt wåder omgifwens; röker då med to-
bak bort eder skörbjug och edra smittor! . . .

Hwad winne wi icke, hwad spare wi ej af
alt, hwad som kistlar andres låtra gom; men
förwagar deras cåffor? . . . Bort med cho-
colade, puder och silfvergaloner! men här hö-
rer jag de afundsfulle inwånda: Tobak tår-
rer och magrar. . . Huru skulle det afstråcka
oh? Alla goda saker äro öfwerflöd underkastade
da

da *///* tjugo pipor ! det är ingen ting ! allenast
 et tistfordrif. *///* Är icke vårt lif förgångeligt?
 Så mycket snarare då, låre wi det här betänka,
 och i tid göra oss bekanta med förgångeligheten.
/// *///* Wi äre wänner af stoft och aska äfwen
 som hon, och hwilken understår sig at bespotta
 wår torrhet ? *///* *///*

Mig tyckes jag ser där borta en läcker språt-
 hök, huru han slår knutar på näsan. *///* Aeh!
 hade jag dig här, för at få blåsa i full dig ! *///*
 Darra, du swage puders-hjelte ! darra ! *///*
 (man slog här piporne tillsammans af iswer.)

Lef då, du wårda sällskap ! och förnög dig
 inom dig sjelf. *///* Här är Minervas damman-
 de sal, *///* pryder des wäggar och uppfyller rum-
 met med den angenämaste luft, medan i ännu
 lefwen som hjeitar ! *///* underwiser här andre
 om Cartesii wäder-hwirflar, om dunsters na-
 tur, luftens elasticite, Halesii ventilator. *///*
 (Här grep sig Oratorn starkt an: denna pun-
 eten war ock den längsta) *///* vök upsteg för-
 dom utur den swäende Pythonissans hola och
 omhvarfde des helgade tresot: röt är wår lö-
 sen, derföre bränna wåra pipor, derföre gäl-
 ler wår säng: **Lefwe pipan, lefwe tobaken.**
 Klapper ut !

Härmed war ock hans pipa utrökt, utan at
 hon under talet någon gång slocknadt. Man
 gaf ordens-teknét, omfamnade Oratorn, och
 slöt denna tobaksfesten med klubbens wanliga
 slut-wisa, och det med full hals. Conceptet blef
 därmed hedrat, at man gjorde Fidibus därav,

och man tände uppå hwart infal deruti, Oratorn til åra, en pipa och et glas. Inteligen skides ledamöterna förnögd, men tåmmeligen förwirrada, från hwarandra.

Stads Nyheter.

Götheborgska Wexel-Coursen.

	Lörd. d. 7 Nov.	Onsd. d. 11 Nov.	
London	46 $\frac{1}{2}$	- 46 $\frac{1}{2}$	Dal. R:mt.
Amsterdam	43	- 43	M:t R:mt.
Hamburg	42 $\frac{1}{2}$ à 42	- 42 $\frac{1}{2}$	M:t R:mt.

Kyrko-tidningar.

Herr Vice-Pastorn, Johan Siegfroodh, i Dombrosterie Präbende-Pastoratet Fåberg, afled den 12 i denne månad.

Framkommer til Catechismi-Förhör: Måndagen Spannemålgatans Note. Tisdagen Dwarnebergsgatans Note. Onsdagen Masthugget och Haga Noten.

Rundgöresser.

Magistraten är wid handen gifswet, at ehuru wäl skattsedlarne å kronoutlagorna med brånswins Minuterings-accisen, så wäl som sammanskottet och Inquarterings-afgiften för innewarande år til en hwar blifwit utgifne, dock ganska få af Stadens löfliche Borgerkap och Inwånare dessa Krono-och Stads-utskulder betalt. Och som ej mindre Kongl. Majeståts och Kronans ån Stadens rätt och angelågenhet derunder ganska mycket beror, at dessa utskulder sköndestammast blifwa erlagde; alltså föranklæses

Magi

Magistraten härmed allvarligen påminna och antyda löfliga Borgerskapet och de flere af Stadens Invånare, at de, efter de dem tillstålde Skattsedlar, betörde Krono- och Stads-utskulder jämte brännvins Minuterings-accisen och Inquarterings-afgiften til Casseurerne Nismund Wahl och Lars Enander i deras Upbörds-Comptoirs på Rådhuset alla söknedagar ifrån klockan 9 til 12 förmiddagen inom innesvarande November månads slut ofelbart leverera. I annan händelse, och där någre sin skyldighet härutinnan efterlåta, komma i förmågo af Kongl. Majeståts Nådiga förordnande, under den 18 September 1753, alla dessa utskulder hos dem genom prompt execution strax efter den förelagde terminen at uttågas, jämte två öre silfvermynts förhöjning på hwar daller i samma mynt, som af Krono- så wäl som Stads-utskulderna jämte Inquarterings-afgiften kan inneslå. Hvilket til efterrättelse ländes. Götheborgs Rådhus den 6 November 1767.

Borgmästare och Råd.

Den 3 October har et bref, inlämnat på Postens Post-contoir til sin egare uti Loholm, emellan Helsingborg och Loholm blifwet bestulet, hwaruti legat en Banco Transport sedel, stor 600 Dal. R:mt N:o 35436, insatt af Directeuren O. Holmstedt den 2 September 1767, och sist påskrefwen af Allmen; jämte 50 Dal. S:mt små sedlar. Den som om denna sedel har någon underrättelse, skal af mig få weta des rätta ägare.

Råst

Nästkommande Onsdag, som är den 18 innewarande, flockan 2 eftermiddagen, blifwer, uti Herr Språkmästare Des Vaux hus på Wallgatan, Auction på Sal. Vice-Pastorns Joh. Wikströms efterlemnande wäl conditionerade böcker, hwilka, så wäl som den däröfwer författade förteckning, kunna på sagda ställe förut beses.

Nästkommande Tisdag, den 17 innewarande månad, kommer på Auctions-Kamaren af försäljas et partie Terres-söcker, corinter och ruffin, uppå hwilka waror profwer wid försäljningen upwisas.

Den 17 dennes, flockan 3 eftermiddagen, uti Supercargeuren Herr John Chambers hus på Konungsgatan, försäljas, genom öfentlig Auction, til den mestbudande porcellainer af äfkilligt slag, meubler, mahogany-stolar, bord och fångar, fånackläder och leopardhudar m. m.

En silfwer förgylt swampdosa samt et par grå regarns strumpor äro ifrån mistänkte personer i förwar tagna; den som detta mist, och wet bedrägen tillkänna gifwa hurudant det är, skal, där detta tryckes, blifwa underrättad om innehafwaren.

Hos Herr J. Beckman finnes extra godt saltadt öre-kört uti tunnor til köps för godt pris.

Om någon wed öfvertäkt wagn reser til Stockholm, och behagar lemna rum för et Fruntimmer, som består halfwa skutsen, den samme tåktes annåla sig där detta tryckes.